

Legea Privind prevenirea pierderii și risipei de alimente

Capitolul I. DISPOZIȚII GENERALE

Articolul 1. Scopul și domeniul de aplicare

(1) Scopul prezentei legi este asigurarea tranziției către o economie circulară prin menținerea alimentelor în circuitul consumului, prioritar uman, și evitarea formării deșeurilor alimentare, precum și prin diminuarea cheltuielilor aferente pierderii și risipei de alimente.

(2) Prezenta lege stabilește cadrul juridic aplicat unor măsuri de prevenire a pierderii și risipei de alimente, incluzând măsuri de reducere a deșeurilor alimentare, și reglementează consumul eficient al alimentelor sigure, inclusiv aflate aproape de expirarea termenului de valabilitate, a datei-limită de consum sau aproape de scadența datei durabilității minime.

(3) Prezenta lege urmărește următoarele obiective generale:

- a) prevenirea pierderii și risipei de alimente prin redistribuirea alimentelor sigure în mod prioritar pentru consumul uman;
- b) reducerea cantității de deșeurile alimentare generate la toate etapele lanțului alimentar, inclusiv prin reutilizarea alimentelor sau prin prelungirea ciclului de viață al acestora;
- c) implementarea principiilor economiei circulare.

(4) Prezenta lege se aplică tuturor etapelor lanțului alimentar, inclusiv în sectorul de alimentație publică.

Articolul 2. Noțiuni utilizate

În vederea aplicării prezentei legi se utilizează noțiunile din Legea nr.306/2018 privind siguranța alimentelor, Legea nr.209/2016 privind deșeurile și din Legea nr.279/2017 privind informarea consumatorului cu privire la produsele alimentare, de asemenea se definesc următoarele noțiuni:

operator din domeniul alimentar – persoană fizică sau juridică responsabilă de respectarea reglementărilor din domeniul alimentar în cadrul întreprinderii din domeniul alimentar aflată sub controlul său, ce activează în cadrul oricărei etape a lanțului alimentar, inclusiv: producția primară, prelucrarea și producția alimentelor,

comerțul angro, comerțul cu amănuntul, alte tipuri de distribuție, precum și sectorul de alimentație publică;

organizație beneficiară – persoană juridică cu scop nelucrativ, care desfășoară activități de menire socială, activități filantropice și/sau activități de îngrijire a animalelor, înregistrată potrivit legislației, care contractează de la operatorii din domeniul alimentar donații de alimente în baza prevederilor prezentei legi. Organizația beneficiară poate fi o instituție publică înregistrată potrivit prevederilor Codului civil nr.1107/2002, o organizație necomercială ce activează în baza Legii nr.86/2020 cu privire la organizațiile necomerciale, o cantină socială ce activează în baza Legii nr.81/2003 privind cantinele de ajutor social, o persoană juridică ce activează în baza Legii nr.125/2007 privind libertatea de conștiință, de gândire și de religie. Organizație beneficiară poate fi și o grădină zoologică ce activează în baza Legii grădinilor zoologice nr.136/2007, indiferent de forma juridică de organizare;

pierdere și risipă de alimente – diminuarea cantității sau a calității alimentelor la orice etapă a lanțului alimentar, inclusiv situația în care alimentele au ieșit din circuitul consumului uman din cauza expirării datei-limită de consum, a scadenței datei durabilității minimale, a scadenței termenului de valabilitate sau din cauza pierderii siguranței acestora pentru consumul uman.

Capitolul II. PRINCIPIILE GENERALE ALE PREVENIRII PIERDERII ȘI RISIPEI DE ALIMENTE

Articolul 3. Principiul responsabilității

(1) Operatorii din domeniul alimentar, precum și organizațiile beneficiare asigură, la toate etapele lanțului alimentar, că alimentele satisfac cerințele legislației din domeniul alimentar care sunt relevante pentru activitățile lor, fiind responsabili pentru siguranța alimentelor donate.

(2) Subiecții implicați în procesul de prevenire a pierderii și risipei de alimente trebuie să manifeste un spirit înalt de responsabilitate socială și să își execute obligațiile cu bună-credință, în acord cu legea, cu ordinea publică și bunele moravuri.

Articolul 4. Principiul protecției intereselor consumatorilor

Operatorii din domeniul alimentar, precum și organizațiile beneficiare oferă consumatorilor informații referitoare la alimentele care cad sub incidența prezentei legi conform prevederilor Legii nr.279/2017 privind informarea consumatorului cu privire la produsele alimentare.

Articolul 5. Principiul economiei circulare

Subiecții implicați în procesul de prevenire a pierderii și risipei de alimente, în activitatea lor, se bazează pe conceptul 3R – reducere, re folosire și reciclare – care presupune că valoarea alimentelor și a materialelor este menținută cât mai mult posibil, volumul deșeurilor și utilizarea resurselor sunt reduse la minimum, iar atunci când alimentele sunt aproape de sfârșitul ciclului lor de viață, acestea sunt folosite pentru a crea o valoare suplimentară.

Capitolul III. DOMENIILE DE COMPETENȚĂ PENTRU PREVENIREA PIERDERII ȘI RISIPEI DE ALIMENTE

Articolul 6. Atribuțiile Ministerului Agriculturii și Industriei Alimentare

Atribuțiile principale ale Ministerului Agriculturii și Industriei Alimentare în domeniul prevenirii pierderii și risipei de alimente sunt următoarele:

- a) promovarea politicii de stat în domeniul prevenirii pierderii și risipei de alimente;
- b) asigurarea consultării, colaborării interinstituționale și a schimbului de informații dintre autoritățile publice în domeniul prevenirii pierderii și risipei de alimente.

Articolul 7. Atribuțiile Agenției Naționale pentru Siguranța Alimentelor

Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor are următoarele atribuții principale în domeniul prevenirii pierderii și risipei de alimente:

- a) participarea la elaborarea proiectelor de acte normative privind implementarea măsurilor de prevenire a pierderii și risipei de alimente;
- b) oferirea de consultații, organizarea de seminare și conferințe la nivel național, de programe de informare, instruirea agenților economici și a populației în domeniul prevenirii pierderii și risipei de alimente;
- c) controlul oficial și supravegherea siguranței produselor primare, a siguranței alimentelor și a hranei pentru animale la toate etapele lanțului alimentar;
- d) autorizarea sanitar-veterinară a organizațiilor beneficiare ale căror activități sunt prevăzute în anexa nr.6 la Legea nr.221/2007 privind activitatea sanitar-veterinară sau înregistrarea oficială în domeniul siguranței alimentelor conform cu cap. V-1 din Legea nr.50/2013 cu privire la controalele oficiale pentru verificarea conformității cu legislația privind hrana pentru animale și produsele alimentare și cu normele de sănătate și de bunăstare a animalelor;
- e) ținerea, actualizarea și publicarea pe pagina sa web oficială, în ordine alfabetică, a Listei organizațiilor beneficiare, ce cuprinde denumirile organizațiilor beneficiare,

adresele și datele de contact ale acestora, tipurile/categoriile de alimente pasibile de a fi primite de către acestea în calitate de donații.

Articolul 8. Atribuțiile Agenției de Mediu

Agenția de Mediu are următoarele atribuții principale în domeniul prevenirii pierderii și risipei de alimente:

- a) participarea la promovarea politicii de stat în domeniul prevenirii generării deșeurilor alimentare;
- b) participarea la elaborarea și implementarea strategiilor și a programelor speciale de prevenire a generării deșeurilor alimentare;
- c) oferirea informației și a statisticii consolidate privind cantitatea de deșeuri alimentare generate în țară.

Articolul 9. Atribuțiile Inspectoratului pentru Protecția Mediului

Inspectoratul pentru Protecția Mediului are următoarele atribuții principale în domeniul prevenirii generării deșeurilor alimentare:

- a) exercitarea supravegherii de stat asupra gestionării deșeurilor alimentare de către operatorii din domeniul alimentar;
- b) controlul asupra gestionării deșeurilor și ținerii evidenței de către operatorii din domeniul alimentar privind formarea, valorificarea și eliminarea deșeurilor alimentare potrivit art.10 alin.(2) din Legea nr.209/2016 privind deșeurile.

Capitolul IV. MĂSURILE DE PREVENIRE A PIERDERII ȘI RISIPEI DE ALIMENTE

Articolul 10. Măsurile de prevenire a pierderii și risipei de alimente

Operatorii din domeniul alimentar întreprind următoarele măsuri de prevenire a pierderii și risipei de alimente și suportă cheltuielile necesare aferente:

- a) vânzării promoționale sau la preț redus a alimentelor potrivit prevederilor Legii nr.231/2010 cu privire la comerțul interior; sau
- b) transferului alimentelor prin donație către organizațiile beneficiare sau direct consumatorilor finali ca alimente pentru consum uman sau ca hrană pentru animale, cu respectarea termenelor prevăzute la art.12 alin. (1).

Articolul 11. Măsuri de prevenire a poluării mediului

(1) Dacă, după parcurgerea uneia sau a ambelor etape prevăzute la art.10, alimentele deținute de operatorul din domeniul alimentar au devenit improprii consumului uman sau celui animal, operatorul le transferă pentru:

a) valorificare prin transformare în hrană pentru animale, respectând cerințele sanitar-veterinare față de hrana pentru animale; și/sau

b) transformare în compost, potrivit prevederilor Legii nr.209/2016 privind deșeurile și ale Legii nr.129/2019 privind subprodusele de origine animală și produsele derivate care nu sunt destinate consumului uman; și/sau

c) transformare în biogaz; și/sau

d) neutralizare în unități autorizate, potrivit prevederilor Legii nr.209/2016 privind deșeurile; și/sau

e) incinerare și/sau coincinerare, potrivit prevederilor Legii nr.209/2016 privind deșeurile.

(2) Operatorul din domeniul alimentar întreprinde una sau mai multe dintre măsurile prevăzute la alin. (1) în funcție de oportunitatea și disponibilitatea acestora și suportă cheltuielile aferente.

Articolul 12. Transferul alimentelor prin donație

(1) Alimentele pot face obiectul transferului prin donație făcută de operatorul din domeniul alimentar în cadrul ultimei 1/3 din valabilitatea produsului, stabilită la art. 8 alin. (1) lit. f) din Legea nr.279/2017 privind informarea consumatorului cu privire la produsele alimentare.

(2) Operatorii din domeniul alimentar, inclusiv unitățile de alimentație publică stipulate în Legea nr.231/2010 cu privire la comerțul interior, au dreptul să doneze zilnic până la 5 unități de orice produs alimentar fiecărui consumator final solicitant, iar în cazul produselor culinare, volumul donației este stabilit de fiecare operator în parte.

(3) În cazul alimentelor cu termenul de valabilitate mai mic de 48 de ore, operatorii din domeniul alimentar le pot dona doar consumatorilor finali.

(4) Documentația necesară transferului alimentelor în baza prevederilor prezentei legi este reglementată de Guvern.

(5) Alimentele donate trebuie să fie sigure pentru consum și să fie etichetate potrivit prevederilor Legii nr.279/2017 privind informarea consumatorului cu privire la produsele alimentare.

(6) În sensul prezentei legi sunt exceptate de la donare:

a) băuturile alcoolice;

b) alimentele care au fost declarate/clasificate ca impropriei consumului uman sau animal, după caz, de către Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor și/sau de către operatorul din domeniul alimentar potrivit prevederilor Legii nr.306/2018 privind siguranța alimentelor.

(7) Operatorii din domeniul alimentar care nu reușesc să doneze alimentele în termenele prevăzute la alin. (1) din prezentul articol aplică una sau mai multe măsuri prevăzute la

art.11 alin. (1).

(8) Preluarea de facto a alimentelor donate de operatorii din domeniul alimentar poate fi făcută de către:

a) o organizație beneficiară în mod direct, în cazul în care aceasta răspunde de îndeplinirea cerințelor legislației din domeniul alimentar și dispune de transport, echipament și/sau loc de depozitare autorizat potrivit prevederilor Legii nr. 306/2018 privind siguranța alimentelor; sau

b) orice operator din domeniul alimentar ce acționează în numele organizației beneficiare în baza unui contract de prestări servicii, răspunde de îndeplinirea cerințelor legislației din domeniul alimentar și dispune de transport, echipament și/sau loc de depozitare autorizat potrivit prevederilor Legii nr. 306/2018 privind siguranța alimentelor;

c) consumatorul final în mod direct, cu respectarea prevederilor art.12 alin.(2) din prezenta lege.

(9) Transferul alimentelor pentru consum uman prin donare către organizațiile beneficiare se face respectând cerințele privind trasabilitatea acestora, potrivit art.11 din Legea nr.306/2018 privind siguranța alimentelor.

Articolul 13. Operatorii din domeniul alimentar

(1) Operatorii din domeniul alimentar decid asupra celor mai eficiente măsuri de responsabilizare în propriul domeniu de activitate, destinate să prevină pierderea și risipa de alimente, și le implementează la orice etapă a lanțului alimentar, inclusiv în domeniul serviciilor de gastronomie, de catering, al industriei hoteliere și al serviciilor prestate în alimentația publică.

(2) Operatorii din domeniul alimentar care transferă alimente prin donație țin evidența alimentelor donate consumatorilor finali care primesc alimentele în mod direct, precum și lista organizațiilor beneficiare care primesc alimentele în baza prevederilor prezentei legi. Donarea alimentelor către o organizație beneficiară nu este condiționată de includerea respectivei organizații în Lista organizațiilor beneficiare, ținută de Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor.

(3) Operatorii din domeniul alimentar pot participa în mod voluntar, ca parteneri, la activitățile de informare/promovare propuse de autoritățile cu atribuții în domeniul prevenirii pierderii și risipei de alimente și/sau pot iniția propriile activități de informare/promovare în contextul prezentei legi.

(4) Operatorii din domeniul alimentar care transferă alimente prin donație în baza prezentei legi au obligația de a păstra evidența furnizorilor de alimente pe care le transmit organizațiilor beneficiare conform regulilor stabilite de Guvern.

(5) Operatorii din domeniul alimentar care transferă alimente prin donație în baza prezentei legi beneficiază de deduceri și/sau facilități fiscale potrivit prevederilor Codului fiscal nr.1163/1997.

Articolul 14. Organizațiile beneficiare

(1) Organizațiile beneficiare care primesc alimente prin donație în baza prezentei legi redistribuie gratis alimentele respective în mod direct consumatorilor finali sau ca hrană pentru animale.

(2) Prin derogare de la dispoziția alin. (1), organizația beneficiară care primește alimente în baza prezentei legi le poate redistribui în continuare către o altă organizație beneficiară, respectând cumulativ următoarele condiții:

a) organizația beneficiară donatoare este autorizată sanitar-veterinar conform Legii nr.221/2007 privind activitatea sanitară veterinară sau înregistrată oficial în domeniul siguranței alimentelor conform cap. V-1 din Legea nr.50/2013 cu privire la controalele oficiale pentru verificarea conformității cu legislația privind hrana pentru animale și produsele alimentare și cu normele de sănătate și de bunăstare a animalelor de către Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor;

b) transferul alimentelor respective are loc cu titlu gratuit;

c) termenul în care se face transferul corespunde prevederilor art.12 alin.(1) și nu periclitează calitatea și siguranța alimentelor;

d) condițiile transferului corespund prevederilor art.12 alin.(8);

e) transferul aceluiași aliment are loc o singură dată, organizația beneficiară care a primit alimentele fiind obligată să dispună de acestea potrivit prevederilor alin. (1) și/sau ale alin. (3) din prezentul articol.

(3) Organizațiile beneficiare țin evidența:

a) operatorilor din domeniul alimentar de la care primesc alimente în baza prevederilor prezentei legi;

b) alimentelor primite de la operatorii din domeniul alimentar sau organizațiile beneficiare donatoare și donate/repartizate consumatorilor finali;

c) organizațiilor beneficiare către care redistribuie alimentele prin donație conform alin. (2) și țin evidența alimentelor donate acestora.

(4) Organizațiile beneficiare asigură respectarea prevederilor Legii nr.296/2017 privind cerințele generale de igienă a produselor alimentare, ale Legii nr.279/2017 privind informarea consumatorului cu privire la produsele alimentare și ale Legii nr.306/2018 privind siguranța alimentelor, precum și aplicarea procedurilor pe baza principiilor de analiză a riscurilor în punctele critice de control (HACCP – Hazard Analysis and Critical Control Points).

(5) În cazul în care alimentele deținute de organizația beneficiară au devenit improprie consumului uman sau animal, organizația beneficiară va întreprinde măsurile prevăzute la art.11 alin. (1).

(6) Pentru a fi incluse în Lista organizațiilor beneficiare, organizațiile interesate depun o cerere la Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor, pe suport de hârtie sau în format electronic. Modalitatea gestionării acestei liste este reglementată de Guvern.

Capitolul V. DISPOZIȚII FINALE

Articolul 15. Dispoziții finale

(1) Prezenta lege intră în vigoare la expirarea termenului de 6 luni de la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

(2) Guvernul, în termen de 6 luni de la data publicării prezentei legi:

– va elabora și va pune actele sale normative în concordanță cu prezenta lege;

– va elabora și va înainta Parlamentului propuneri de modificare a legislației în contextul realizării prevederilor art.13 alin.(5) din prezenta lege.

Legea este valabilă. Relevanța verificată la 03.09.2021